

Motion till riksdagen 2024/25:2814

av Sten Bergheden (M)

Översyn av snedvriden konkurrens

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över Svenska kyrkans möjlighet att bedriva säljverksamhet på begravningsområdet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen gav i våras direktiv till en offentlig utredning att se över och stärka regelverket kring konkurrerande offentlig säljverksamhet (KOS-reglerna). Detta är mycket välkommet då offentliga aktörer som konkurrerar med småföretagare på lokala marknader är ett utbrett problem inom flera sektorer, exempelvis gym, caféer och installationsarbeten. Att minska de offentliga aktörernas möjligheter att använda sin särställning för att konkurrera med privata företag är en viktig prioritering för framtiden.

En aktör som inte täcks av KOS-reglerna är Svenska kyrkan. Sedan kyrkan skildes från staten är den ju inte heller längre en offentlig verksamhet eller aktör. Precis som andra ideella organisationer och liknande ska man självklart ha rätt att driva olika verksamheter. Men Svenska kyrkan har dock kvar ett antal myndighetsliknande uppdrag, inte minst då när det gäller begravningsverksamheten där Svenska kyrkan är huvudman på uppdrag av staten. Här har man alltså ett offentligt åtagande när det gäller att upplåta begravningsplats, lokal för ceremoni m.m. För detta uppdrag tar man också in begravningsavgift från medborgarna, vilket förstås är en form av skatt.

När huvudmannaskapet används som grund för att konkurrera med småföretagare som bedriver exempelvis begravningsbyrå eller stenhuggeri så är det därför mycket nära en konkurrerande offentlig säljverksamhet. Begravningsbyråer drivs i kyrkans regi på ca 20 orter och verkar öka stadigt år för år och stenindustrin har vid upprepade tillfällen påpekat den glidning som finns när Svenska kyrkans församlingar i ökande grad erbjuder olika produkter och tjänster kopplade till gravstenar. I båda dessa fall är det uppenbart att Svenska kyrkan drar nytta av sitt huvudmannaskap för att skapa

konkurrensfördelar, exempelvis genom korssubventioneringar och att kunna flytta personal mellan olika verksamheter vilket minimerar risktagandet och höjer marginalerna.

I samband med översynen av KOS-reglerna bör regeringen även se till att komma till rätta med de snedvridningar av marknaden som Svenska kyrkans huvudmannaskap leder till på de sektorer som angränsar till detta.

Sten Bergheden (M)